

روایتی از تلاش‌های سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی در سال ۱۴۰۴

به وقت کتابخوانی و موزه گردی

حفاظت فیزیکی و دیجیتالی از گنجینه‌های نسخ خطی و اسناد تاریخی، یک وظیفه ملی است. «ارتقای سواد اطلاعاتی جامعه»، «پشتیبانی از نظام آموزشی و پژوهشی» و «توسعه فرهنگ مطالعه» از دیگر وظایف کتابداران در قبال نظام جمهوری اسلامی ایران است. کتابداران سربازان علم و دانایی برای کل بشریت هستند و نقش کتابخانه‌ها در دیپلماسی فرهنگی، تبادل منابع بین‌المللی و اشتراک دانش با جامعه جهانی، بسیار پررنگ است. وظیفه سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی تنها ساماندهی کتاب نیست؛ بلکه خدمت به آرمان‌های علم و دین است. در سال ۱۴۰۴، این سازمان میزبان ۲ میلیون و ۲۷۹ هزار و ۷۱۸ نفر از کاربران حضوری کتابخانه‌های فیزیکی و دیجیتالی بود. تعداد بازدیدکنندگان حضوری موزه‌ها به ۶۰۲ هزار و ۸۶۴ نفر و بازدید کنندگان موزه مجازی به ۲۴۹ هزار و ۹۱۸ نفر رسید. همچنین در مجموع یک میلیون و ۵۲۹ هزار و ۴۶۱ نسخه از منابع سازمان کتابخانه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی مطالعه شد و تعداد ۲۹۵ هزار و ۳۸۳ نسخه از این منابع به امانت سپرده شد. موزه آستان قدس رضوی نیز موفق به جذب یک هزار و ۸۷۱ شش‌موزه‌ای شامل سکه، اسکناس و موارد مشابه از طریق نذر، اهدا و وقف شد. علاوه بر این، ۵۴۷ نسخه خطی، سنگی و سربی، ۳۵ هزار و ۳۳۴ منبع چاپی، صوتی و تصویری، ۴۰ منبع الکترونیکی، یک هزار و ۳۳۶ سند مکتوب و غیر مکتوب، ۶۰۷ هزار و ۴۰۷ سند از بایگانی‌های آستان قدس رضوی و ۱۲ هزار و ۳۷۰ منبع مطبوعاتی به این موزه اهدا گردید. در سال ۱۴۰۴، تعداد ۲۰ هزار و ۴۱۵ منبع از منابع چاپی، صوتی و تصویری سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی توسط همین مرکز ساماندهی شد. همچنین، ۹۲۸ نسخه خطی و چاپ سنگی فهرست‌نویسی گردید. از دیگر اقدامات این مرکز در حوزه ساماندهی منابع می‌توان به مستندسازی ۱۲ هزار و ۱۰۳ سند، مستندسازی ۱۰۶ هزار و ۶۵۴ نشریه و روزنامه، افزودن ۲۷۹ هزار و ۴۶۲ فهرست کتب و مقالات به کتابخانه دیجیتال، آماده‌سازی ۳۹۰ هزار و ۳۲۰ فریم از منابع دیجیتال و ۸۳۷ هزار و ۸۶۶ فریم از نشریات دیجیتال، ساماندهی ۴۳۱ عنوان منبع کتابخانه دیجیتال، ساماندهی ۴۴۵ هزار و ۵۸۴ اثر موزه دیجیتال و مستندنگاری ۱۴۶۴ اثر و شش‌موزه‌ای آستان قدس رضوی اشاره کرد. همچنین فعالیت‌هایی مانند توسعه منابع از طریق خرید ۱۰۸۷ سند مکتوب و غیر مکتوب، خرید ۴۵۵۰ منبع مطبوعاتی، خرید ۴۷۶۴ منبع چاپی، دیجیتال‌سازی ۹۵۶ نسخه خطی و کتب چاپی (۲۷۹,۴۶۲ فریم) و دیجیتال‌سازی ۸۵۶ اثر موزه‌ای، از دیگر خدمات سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی در سال ۱۴۰۴ بوده است. از دیگر اقدامات شاخص این مرکز می‌توان به مرمت ۴۱۷ نسخه خطی و قرآن، مرمت ۳۹ نسخه چاپ سنگی و سربی، مرمت ۳۵ شش‌موزه‌ای، مرمت ۲۱۷ برگ‌سند و صحافی ۱۶۱۱ منبع چاپی اشاره کرد.